הקמב"ץ של פרס

בסוד שיח

מאת שאול שיף

שמעון פרס. גם "הקמב"ץ" של העדה החרדית לא עזר

בשבוע שעבר הקרשנו כאן כמה שורות ליהודה משי־זהב, המכונה בפי התקשורת "הקמב"ץ של העדה החרדית". ואשר מעשיו בכביש "בר־אילן" זוכים לסיקור נרחב על־ידי הכתבים "המכסים" את הפגנות השבת. משי־זהב עצמו פנה ביוזמתו לכותב שורות אלו והסביר, כי היתה לו "מאשלה" כאשר אמר לכתבת, כי אחרי "בר־אילן" יבואו עודקי תגועה אחרים, דוגמת הכניסה לירושלים. במקביל הסביר, כי מצד אחד "העדה החרדית" נעזרת בו בכל מיני עניינים ומצד שני כשנה לה היא מסתיגת ממנו, הוא למעשה חלק על הלגיטימיות של מוסדות "העדה החרדית", "שמעולם לא נבחרו". כאותו יום ששי, פרשת דברים, יצא במאון "העדה החרדית": "העדה" במודעה שאינה מותירה מקום לספק:

"בס"ד. משום והיתם נקיים מה' ומישראל – הננו מודיעים בזאת שאף פעם לא נתנו רשות להמתקריא בכלי התקשורת קמב"ץ העדה החרדית לדבר בשמינו או להציג עצמו בשם "העדה החרדית".

"התקשורת הציונית הוא עושה זאת רק להכפיש את שמינו".

על המודעה תתנוסה "הנהלת העדה החרדית ירושלים ת"ו".

יצוין, כי משי זהב אינו מתרגש במיוחד מהודעת הנהלת העדה החרדית ואת ההפגנות בכביש "בר־אילן" הוא ימשיך ללוות, כדי להבטיח את המשך נוכחותו בהודיה החרדית בירושלים.

יהודה משי־זהב מכחיש מכל וכל את הסיפור, כי הוא משמש כסוכן של המשטרה ובשיחה עם סופר "מעריב" השבוע, הוא עצמו נקב בשם אחד מכיניויי כביכול, ועצו, כי הכל הוא עדבה פרס. סביב הנושא הזה התחוללו סיפורים רבים בתוך הציבור החרדי בירושלים ובבוא היום כאשר יכתב הספר על דמויות בציבור החרדי הירושלמי, ימלא בו משי־זהב לא מעט עמודים. מכל מקום, קצין משטרה בכיר ואמין התבטא פעם לתומו, כי ביניו של משי זהב במשטרה הוא: "העוקץ".

בעקבות הכתבה בשבוע שעבר, קיבלתי טלפונים רבים מאישים בציבור החרדי הכללי ובפיהם סיפורים בעיניים שונים ובתחומים מגוונים על יהודה משי־זהב ואנחנו הלכנו לבחור את "הטוליר" שבהם.

להלן הסיפור כפי שרשמתי אפיו של סיקור מהימן ביותר.

"בליל הבחירות, בסביבות השעה 1.30 בלילה נראה ב"מוניטור" באולפן הטלוויזיה במערכת תל־אביב לא אחר מאשר יהודה משי־זהב. הוא ישב על כסא בתוך האולפן והוא היה לאחר איפור, לקראת הופעה אצל גב' יעל דן, שהנחתה את השידורים מהאולפן בתל־אביב. באותה תוכנית הופיעה הגב' לאה רבין ושמעון שבס וזוקלת הראיון עמו לא שודר מי. חלק מהאורחים שאמורים היו להתראיין, החלו נשמטים אם מהאולפן לאחר שנתברר להם למגינת לבם, כי התוצאה הסכה סגייה לסוכת בנימין נתניהו. משי־זהב שישב באולפן אמר לאנשי הצוות, כי הוא יוצא לרגע ואכן הוא יצא לרגע אוכל ולא נראה יותר באולפן משום שעשה דרכו חזרה לירושלים.

ולשם מה הזמין הקמב"ץ של "העדה החרדית" המחרימה את הבחירות, בליל הבחירות לאולפן הטלוויזיה? מה לו ולשמעון פרס או לבנימין נתניהו?

בירור קצר העלה, כי משי־זהב הזמין להתראיין כמי שניהל את מערכת הבחירות במיגזר החרדי בשביל שמעון פרס. משי־זהב קיבל יד חופשית לפעול בציבור החרדי לקידום ענייניו של שמעון פרס, והוא עמד מאחורי מדעות העגק שהודבק על התכלים ברחובות ירושלים עם צילומים מעשרת הדברות, שנועדו לפגוע בבנימין נתניהו. משי־זהב קיבל ממפלגת העבודה את מימון הלוגיסטיקה, התחבורה והקשר, והוא היה מקשר ישיר עם שמעון פרס והוא דיווח לו על התפרסות האוירה ברחוב החרדי בכל הקשור להתמודדות על ראשות הממשלה. יש להניח, כי גם ר"ח אפרים סנה אנין הסעם ידע על קיומו.

השוטר מנדל

ביום ששי בשבוע שעבר, נגזפתי מפי כמה מחברי על ששכחתי לספר דווקא את אחד הסיפורים היפים ביותר, שסיפר מזכירו של הרבי מלובביץ זיע"א, הרב יהודה לייב גרונר שליטא, במהלך ביקורו בישראל. והנה תיקון החטא.

יהודיה חרדית מברוקלין נסעה במכוניתה ועברה בו זמנית על כמה מחוקי התנועה ולמזלה הרע נכח במקום שוטר. הוא ביקש את הרישיונות וזו חיפשה אותם ואגב כך ראה השוטר את תמונתו של הרבי מלובביץ' בין מסמכיה והניירת שהחזיקה בתיקה. מי אז – שאל השוטר והיא השיבה לו בארימות והוא אישפר לה לדבר ולספר את כל היידוע לה על הרבי. ומה הקשר שלך עם הרב הזה? – המשיך השוטר בשאלותיו והיא ספרה את דבר היותה חסידה של הרבי וגרה בשכונת לבית מדרשו וכי כל בני משפחתה כבר דורות – חסידי חב"ד. ואז עצר השוטר את שטף דיבורה ואמר לה עכשיו אני אספר לך מיהו הרבי מלובביץ'.

בשנים האחרונות נקראתי לא פעם לשמור על סביבות בית העלמין, כאשר הרבי היה מגיע שאגש אליו ואבקש ברכה. וכך עשיתי. סיפרתי לרבי שאני נשוי שנים ואין לי ילדים. הוא שאל לשמי ולשם אבי, לשם אשתי ולשם אביה והוא בירך אותי שאחבוק ילד בקרוב. עברו מספר שבועות והברכה התקיימה. אשתי הרתה ונולד לנו ילד יפה ובכיין. וכאשר שאלו אותי מה שם יינתן לו החלטנו שישא את השם של הרבי ושמו בגויים נקרא: מנדל. ואם תשאלי אותי מה פתאום שם כזה? אז אסביר לך: רציתי שאני אזכור כל הזמן בזכות מי הילד הזה הגיע לעולם; רציתי שהילד עצמו יידע תמיד בזכות מי הוא הגיע לעולם ושגם סביבתו תדע בזכות מי הוא בא לעולם הזה. ועכשיו קחי חזרה את הרישיונות העופי מכאן ותזכרני בעת שאת נוהגת בכבישים...

גם "סאטמר" ניסתה לאתר את פינק ואלשויך הי"ד

החל מיולי 1986 ועד מאי 1990 עמד סא"ל (מיל') יונה שלמן והיה מבקר עיריית בני־ברק בראש ענף איתור נעדרים של צה"ל. בתוקף תפקידו זה עשה ככל יכולתו, כדי לאתר קשרים, שיובילו למידע על מקום הימצאם של יוסף פינק ורחמים אלשויך הי"ד. שנפלו בשבי החיזבללה. וכך הגיע שלמן לארגון "רב טוב" של חסיד "סאטמר", שבראשו עומד הרב משה דוד נידרמן ועזר לידי הרב אליעזר פאר, איש הפלג הליטאי בחסידות החדרית. על־פי שלמן, להרב נידרמן היה קשר ישיר עם שר הפנים של מדינה אירופאית מובילה, והוא נתבקש להשיג ברחשות מידע מה עלה בגורלם של פינק ואלשויך הי"ד, "כאשר לנו לא היה ספק, כי פינק עדיין בחיים".

יומיים לפני תג הפורים נתח שלמן בניידורק ובנוכחותו התקשר הרב נידרמן למזכיר של אחד שר הפנים אירופאי, משום ששר הפנים עצמו שהה באותה עת במדינה אחרת.

המזכיר נתבקש לאתר את שר הפנים ולבקשו שיצור קשר מיידי עם הרב נידרמן. לא עברה מחצית השעה ועל הקו היה שר הפנים המבוקש. הרב נידרמן ביקש פגישה דחופה ושר הפנים הזמינו לדבלין, מקום בו נערכה באותה עת פגישת שרי הפנים של אירופה. הרב נידרמן יצא לבית הכנסת לשכירות המגילה ואמר בשמץ של צער, כי זו הפעם הראשונה שלא יקרא באוזני אמו את המגילה. מבית הכנסת מיהר לשדה התעופה וסח לדבלין לפגוש את שר הפנים האוסטרי. בעבור 24 שעות חזר לנידרזורק ופגש במילמן ודיווח לו, כי שר הפנים האירופאי הבטיח כי ייצא בקרוב לסהרן לברר מה עלה בגורל השניים. ואכן שר הפנים ביקר באירן ושב משם עם הידוש, כי השניים אינם כבר בין החיים.

שלמן מסבה את פעילותו של העתונאי "דודו" הלוי בקרב השידעים בלבנון ואת תרומתו של "לובה" אליאב בהמרצת גורמים שונים לפעול לאיתור השניים וביניהם שרי וייס, העוזר של האריבישוף מקנסברי, וייס עצמו, כידוע, יצא בשליחות ללבנון לאיתור נעדרים ונחסף שם על־ידי החיזבאללה שסיגרו.

כאשר הגיע הרב נידרמן לביקור משפחתי בישראל, ביקש שלמן לגמול לו על עזרתו הרבה, שהיתה כרוכה גם בהוצאה כספית גדולה, בקבלת פנים ליד המוסד. הסכים הרב נידרמן שיקבל את פניו בלוד, אבל תנאי היתנה: בלי מדי צה"ל ובלי רכב של ממשלת ישראל. שלמן נכנע לכל התנאים ובלבו שייסמר הקשר עם הארגון הזה של חסידות "סאטמר".

השבוע כאשר הובאו השניים לקבר ישראל, לאחר עשר שנים כבדות מנשוא להורים, למשפחה ולחברים הקרובים נתברר, כי התקיים ביוסי פינק וברחמים אלשויך הי"ד מה שהתקיים בצדיקים קדושי עליון: רימה ותעלוה לא שלטה בהם.

פרופסור לנשמות

קירבתו מצא אדם מיוחד, בעל לב חם השופע טוב ללא גבול. אנשים לא חששו לטלפן אליו בשעות לילה מאוחרות ולעדכו בבעיות האישיות או אחרות ולעתים ללאחר שיחת טלפון כזאת היה יוצא את ביתו לבית חמטלפן ומתיישב לשמוע את בעיותיו בעיתר פירוט, שמא אותו אדם זקוק לכתף סועדת, וכל זאת אחרי יום עבודה מתיש ויותיתו בעל ואב למשפחה ברוכת־ילדים – שבעה במספר – יחסה ה' עליהם. "לעתים היו מטרידים אותו בדברים חסרי משמעות, אבל, מכיוון שלזולתו זה נראה היה כחשוב – הוא הקדיש לו את כל הזמן הדרוש לו".

ובבוקר, בשעת בוקר מוקדמת, לפני התפילה, הוא היה יוצא לשדות וליער מדבר עם האילנות, העצים, הקוצים והדרדרים, בחינת "כל עשב לעשב יש לו ניגון משלו". "בשבילו זו היתה מציאות מוחשית מאד והוא היה יוצא לשיר את שירת הבריאה כהקדמה לתפילה וכרקע רשורא להתחברות עם הבורא בתפילת שחרית", כמעשיהם של אבות החסידות והקבלה. היה מי שהצטרף אליו לעתים במסע הזה ולאחר שידולים רק הסכים לומר לו: "כל המראה הנדהל הזה היה מיוחד במינו".

הוא היה בעל רגישות מיוחדת להבין את צרכי הזולת, ובמקום שאחרים כשלו בהבנת מצוקתם של ילדים, במיוחד בשחיר חולים, היה הוא פרופסור באיתור חבעיה ובפתרונה הנכון. "היתה לו רגישות לדומם, לצומח ולחי ורגישות לא רגילה לאדם האנושי. הוא היה פרופ' לנשמת האדם ועל כך אפשר לדבר שעות...".

כך גם טיפל במשפחתו והאהבה אליו לא ידעה גבולות. "כשהרכב היה חונה ליד הבית, שעה שהגיע מהעבודה, היו בני הבית מתפללים עליו כאילו לא ראו אותו מזה 20 שנה".

השבת היתה סיפור מיוחד אצלו הן מבחינת המשפחה, שיעורי תורה וריבוים קהל המתפללים בבית הכנסת, שבזכותו קם והיה לפגינת יקרת.

"אם תכנה אותו צדיק ממש לא תגזים. הוא שמר על כל מלה היוצאת ממיו. יכולת לשמוע ממנו ביקורת, אך מעולם מעולם לא גלש לפן האישי. היתה לו יכולת ריכוז מדהימה וכשהוא דיבר עם ילד הוא היה 100 אחוז עם הילד ובכח כה אחילו כל עניין. הוא נתן לכל דבר שעסק בו את כל כולו וכך הוא פעל באינטנסיביות אדירה במשך כל חייו הקצרים אך רבים במעשים של איכות המכוונים לרצון של מעלה".

וכך השתלק לבית עולמו בעוד הוא מתיר את תפילין של יד.

לפני כשנתיים זכיתי להתלוות לאחד המקובלים, מהמופלאים שבהם, ששמו מעולם לא נזכר בעתונות החרדית והתורנית כזכה. שמו כן הוזכר בהתכתבות שהתנהלה בין חברת המקובלים הנסתרים (חלקם נפטרו) חכם עצום ובקי בכל מכמני הש"ס, וכנגד גדלותו כן גדולה צניעותו. באחרונה אין זה קל להתראות עמו מפני חולשתו. היה זה בדרכו מבית הכנסת, מתפילת מנחת, חזרה לביתו. היתה זו אולי שעת רצון, והוא דיבר בפתיחות רבה. בין היתר סיפר לי, כי מאז נברא עליו חולשתו, אין מראים לו עוד את מה שזכה לראות בעבר. ואגב כך הוסיף: דע לך, כי בהיכלות העליונים ישבים במקום נכבד גם גלויי ראש... האיש שליווה אותו מצדו השני אמר לו (באידיש): מה אותה צריך לספר לו כאלה דברים... והוא בשלו: מה יש! אין דבר! שמה אין שוחד ואין רמיה וצדיקים שראיתי כאן, נראו אחרת שם ויהודי גלוי ראש ישר דרך בעל חשד ובעל מידות השתנו את פיו ולשונו ומחשבותיו נקיות, יכול לתפוס שם מקום כבוד במזרח... זה היה רק חלק מהשיחה, שהדהימה אותי אז בתוכנה.

השבוע כאשר שמעתי מעט מזעיר, מפי מקורות ראשונים על איש־תו של פרופ' יהודה לוי זצ"ל (בנו של הח"כ לשעבר דניאל לוי ז"ל ואחיהם של 'בדל"א הרב שלמה לוי והשר הרב יצחק לוי ומרים יחי) שבימים רבויי חשבון השתיימו "השבעה" להסתלקותו, נזכרתי אסוציאטיבית באותה שיחה בשעת בין ערביים, עם הרב י.ס. שליט"א.

ובעוד חשיפורים קולחים על פרופ' יהודה לוי, אמרתי לאישי־שיחי ראה: פרופ' ראש מחלקה באוניברסיטת בר־אילן (למדעי רוח) מצליח בדרכו המיוחדת להסתיר מסביבתו את מעשיו ואת עוצמת מידותיו ומעלותיו הנדירות. כך למשל, זכה פרופ' לוי במספר רב של פרסים, חלקם יוקרתיים, כמו "פרס ולנפסון", אלא שאיש לא ידע על כך, חוץ מאותם אלה, שחייבים היו לדעת על מקבל הפרס בתוקף תפקידם ועיסוקיהם. האחים לא ידעו ואולי האבא ז"ל כן, כדי לשמח את לבו, בחינת "בן חכם ישמח אב". אולם, כאשר לפני למעלה משבוע, זכתה אחת מחברות הכנסת נמוז בפרס כלשהו והדבר נודע לו. הוא רץ לספר בשמחה לאחרים ולא הסתיק לדבר על זה, להלל ולשבח, כאילו בנו זכה בפרס שלו. "אני עוד לא ראיתי "פירגון" כזה אצל בן אדם", סיפר לי אחד מחבריו הקרובים, שהוסיף, כי "יהודה היה בעל ענווה מופלגת בגורה חריגה שקשה למצוא כמותה".

לא היה לו להתקרב אליו משום שהיתה בו סגירות מסויימת. אבל, מי שחיפש את